

УЛСЫН ГАЗАРЗҮЙН XXVIII ОЛИМПИАД

XII анги (Онолын асуулт, даалгавар)

Улаанбаатар хот
2024.04.03-05

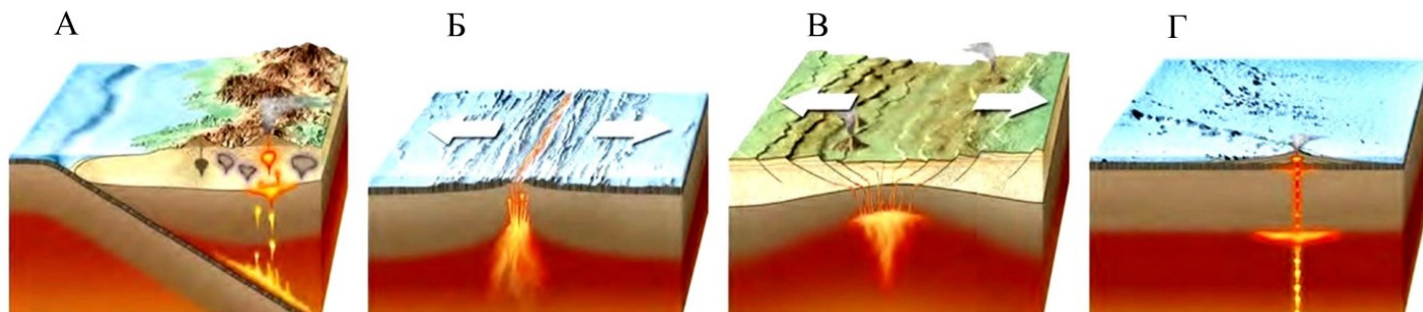

Хугацаа: 180 минут

Нийт оноо: 60

Шифр.....

Асуулт 1. Зургийг ашиглаж даалгаврыг гүйцэтгэнэ үү (**Нийт 8 оноо**).

А. Тектоник хөдөлгөөний нөлөөгөөр үүсэх үйл явцыг нэрлэ (2 оноо).

А.....Б.....В.....Г.....

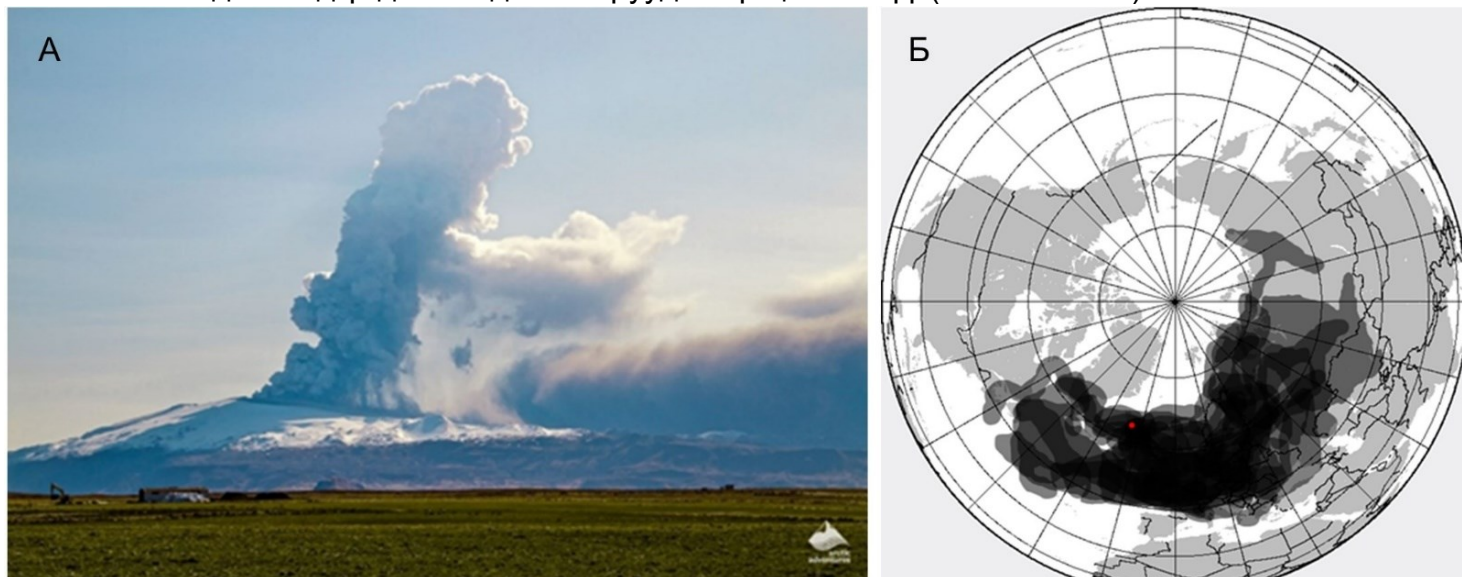
Б. Магматизмын үндсэн 2 төрлийг нэрлэ (2 оноо).

А.....Б.....

В. Зурагт үзүүлсэн рельефийн жишээ бич (4 оноо).

№	Жишээ	
А		
Б		
В		
Г		

Асуулт 2. 2010 оны 4 дүгээр сард Исландын Эйяфьяллайкул галт уул идэвхжиж, дэлхийн цаг агаарт болон европын онгоцны нислэгүүдэд тодорхой хэмжээгээр нөлөөлжээ. Дэлбэрэлтийн үеэр 250 сая шоо метр тефра, үнс, тоос агаарт цацагдаж 9 км өндөрт багана үүсгэсэн болохыг тогтоосон. Мэдээлэлд үндэслэн даалгавруудыг гүйцэтгэнэ үү (**Нийт 6 оноо**).

А. Галт уулын идэвхжил болж буй үе Б. 2010 оны 4-р сарын 14-25 өдрүүдэд галт уулын үнс, тоосны орон зайн тархалт

А. Галт уулын үнс, тоосны тархалтын орон зайн шалтгааныг тайлбарлана уу (2 оноо).

.....

.....

.....

.....

Б. Агаарт хуримтлагдсан галт уулын үнс, тоос нь цаг агаарын төлөв байдалд хэрхэн нөлөөлөх вэ? (1 оноо).

.....

.....

.....

.....

В. Галт уулын үнс, тоос бууж хөрсөнд хуримтлагдсанаар үүсэх эерэг нөлөөллийг дурдана уу (1 оноо).

.....

.....

.....

.....

.....

Г. Нийгэм, эдийн засагт үзүүлсэн сөрөг нөлөөг тодорхойлно уу (2 оноо).

.....

.....

.....

.....

Асуулт 3. Дараах ойлголтууд ямар улсад хамааралтай болохыг бичээрэй. Нэг улсад 2 үзүүлэлт бичнэ (**Нийт 5 оноо**).

Газар орны нэр ба бусад ойлголт: Бангалор, Фүжи, Рупи, Евро, Порше, Тоёота, Кимберли, Ранд, Доллар, Прерии

Япон	АНУ	ӨАБНУ	Герман	Энэтхэг

Асуулт 4. Хот, суурин хөгжих явцад байгалийн ландшафт эрс өөрчлөгдөж, ургамал, хөрс нь ус үл нэвтрэх гадарга, барилга байгууламжаар солигддог. Үерийн эрсдэлтэй хотуудад ногоон дэд бүтцийг хөгжүүлэх, усыг дахин ашиглах, намгархаг газрыг бий болгох, хотын дулааны арлын нөлөөг бууруулах зэргийг төлөвлөх хэрэгцээ үүсдэг. Зургийг ажиглаад үерийн эрсдэлтэй хотуудын 3 давуу талыг дурдана уу (**Нийт 6 оноо**).

Үерийн эрсдэлтэй хот, суурин газрын загвар

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

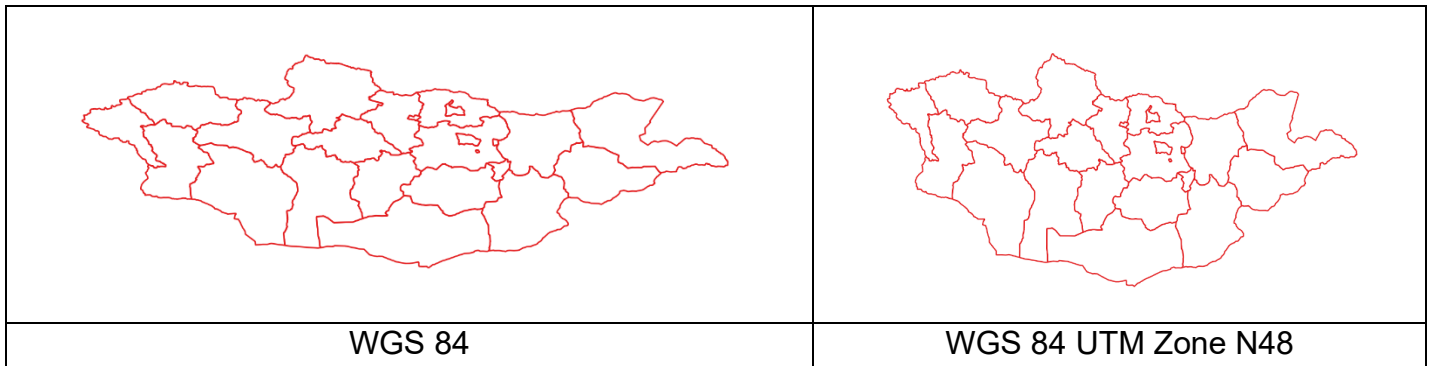

Асуулт 5. Зурагт дэлхийн сүүлийн 70 гаруй жилийн хугацаанд байгалийн гамшгийн тоон үзүүлэлт ба нүүрсхүчлийн хийн хамаарлын өөрчлөлтийг үзүүлжээ. Агаар дахь нүүрсхүчлийн хийн өөрчлөлт нь байгалийн ямар төрлийн гамшгийн эрсдэл учруулж байгааг 3 жишээгээр тайлбарлана уу (**Нийт 3 оноо**).

Байгалийн гамшигт үзэгдэл ба нүүрсхүчлийн хийн өөрчлөлтийн хамаарал

Асуулт 6. Монгол улсын аймгуудын хилийг газарзүйн болон проекцлогдсон координатын системээр харуулав. Хоёр зургийн тусгагийн ялгааг тайлбарлана уу (**Нийт 4 оноо**).

Асуулт 7. Дэлхийн хүн амын өсөлттэй холбоотой дараах асуултад хариулна уу (**Нийт 8 оноо**).

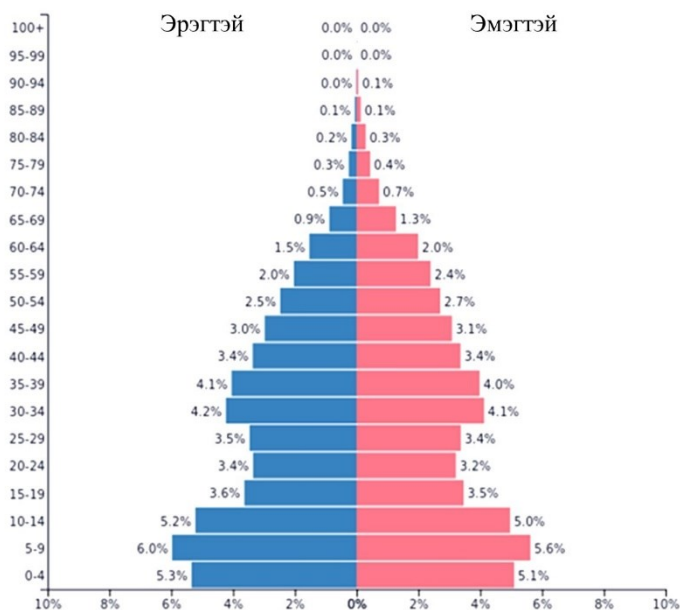
А. Дэлхийн хамгийн их хүн амтай 5 улсыг нэрлэнэ үү (5 оноо).

№	Улсын нэр, хүн амын тоогоор
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

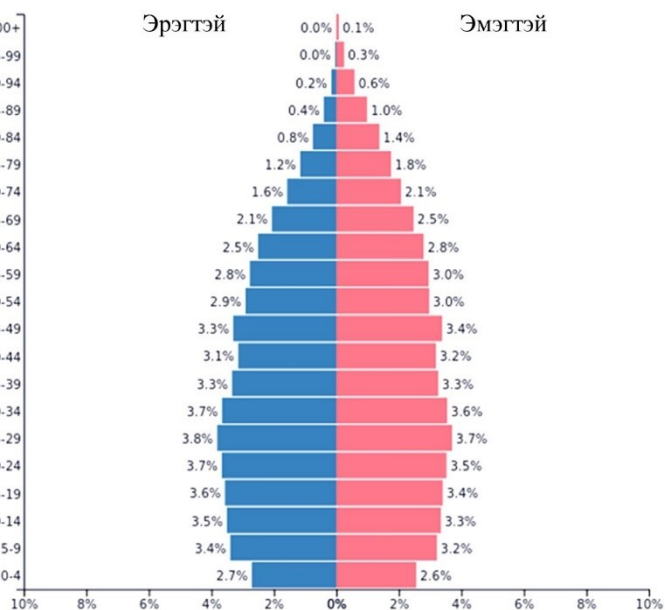
Б. Хүн ам нь хамгийн хурдтай өсөж байгаа тивийг нэрлэ (1 оноо).

В. Томас Мальтусын хүн амзүйн онолоор энэ өсөлтийг хэрхэн тайлбарлах вэ? (2 оноо).

Асуулт 8. Хүн амын суваргыг ашиглан даалгаврыг гүйцэтгэнэ үү (**Нийт 6 оноо**).

Монгол улс 2023 оны
байдлаар 3,477,156 хүн

Уругвай улс 2023 оны
байдлаар 3,423,108 хүн

А. Аль улсын хүн амын өсөлт өндөр байгааг тодорхойлно уу (3 оноо).

Б. Монгол улсын 15-29 хүртэлх насны хүмүүсийн тоо багассан шалтгааныг бичнэ үү (3 оноо).

Асуулт 9. Аляскийн Чугач уулын мөстлөгийн рельефийг харуулав. Гэрэл зургийг ажиглан асуултад хариулна уу (**Нийт 4 оноо**).

А. Мөсөн голын үйл ажиллагаагаар үүссэн хөндийн хэлбэрийг тодорхойлно уу (1 оноо).

Б. Зурагт А үсгээр тэмдэглэсэн газарт ямар хурдас хуримтлагдсан вэ? (1 оноо).

В. Хэрэв голын урсгалын хурд 20 см/с үед В үсгээр тэмдэглэсэн голын голдирлын дагуу зөөгдөж болох хамгийн том хурдас чулуулгийг хэмжээг тодорхойлно уу (1 оноо).

Г. Зурагт В үсгээр тэмдэглэсэн голын усны тэжээлийг нэрлэ (1 оноо).

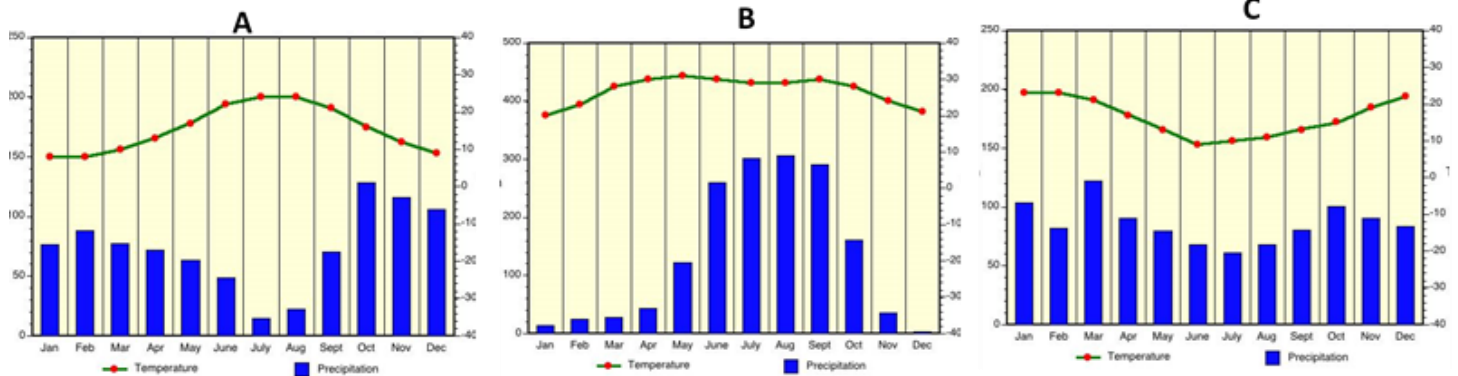
Асуулт 10. Зургийг ажиглаж даалгаврыг гүйцэтгээрэй (**Нийт 5 оноо**).

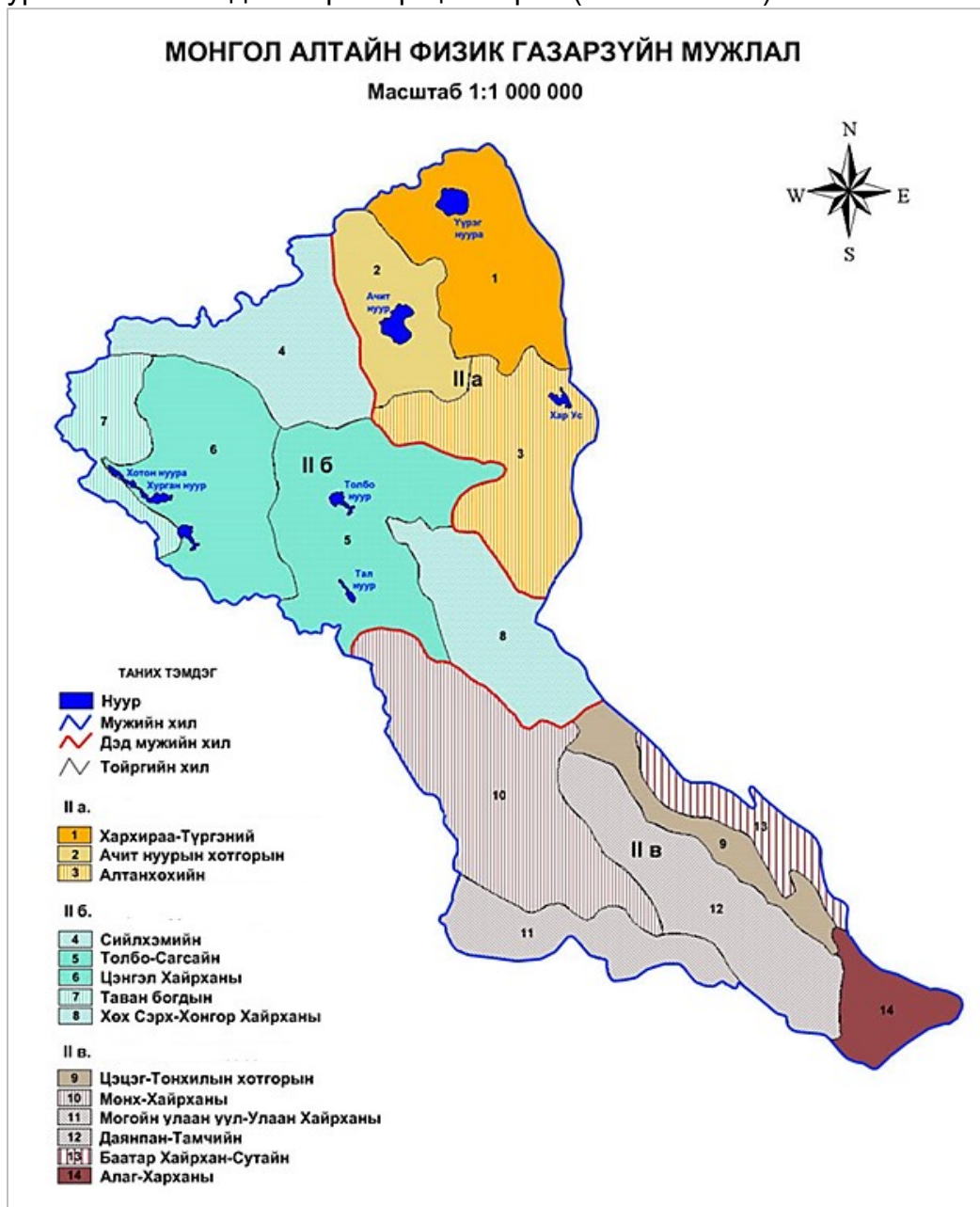
А. Зурагт ногоон өнгөөр ямар ургамлын тариалангийн тархалтыг үзүүлсэн бэ (2 оноо).

Б. Энэ бүс нь Кеппений уур амьсгалын аль ангилалд багтах вэ? (2 оноо).

В. Дээрх бүсийн уур амьсгалын диаграммыг сонгоно уу (1 оноо).

Асуулт 11. Зургийг ашиглан далгаврыг гүйцэтгээрэй (Нийт 5 оноо).

А. Монгол Алтайн физик газарзүйн мужийн 3 дэд мужийн нэрлэнэ үү (3 оноо).

IIa

IIб

IIв

Б. Монгол Алтайн мужийн гадаргын онцлогийг товч бичнэ үү (2 оноо).

.....

.....

.....

.....